

У Криму пропав урожай рису

Весь посів рису загинув у Криму через брак води для поливу, невтішні прогнози щодо врожаю сої та кукурудзи. Про це повідомив міністр сільськогосподарства Криму Микола Полюшкін, пишуть «РИА Новости». «Рис уже нам не врятувати, навіть якщо зараз почнемо подавати воду. Про рис цього року можна вже забути», — сказав Полюшкін. Він зазначив, що дефіцит рису в республіці планують покрити за рахунок поставок із Краснодарського краю. «Якщо на півострові в середньому вирощували 85–120 тисяч тонн рису, то в Краснодарському краї збирають близько одного мільйона тонн», — запевнив Полюшкін.

71%

на стільки менше у квітні українці придбали та зареєстрували у ДАІ автомобілів порівняно з минулим роком. Усього наші співвітчизники зареєстрували цього місяця 7944 автівки.

Одеську ОДА очолив нардеп від Луцька

Головою Одеської ОДА призначений позафракційний депутат Ігор Палиця. Відповідний указ в. о. президента Олександра Турчинова розміщений на його сайті. Іншим указом Турчинов звільнив із посади голову ОДА Володимира Немировського. Як відомо, Ігор Палиця обирався до Ради по округу з центром у Луцьку. Він вважається одним із найбільш наближених депутатів до теперішнього чільника Дніпропетровської ОДА олігарха Ігоря Коломойського.

5

Відомості.інфо

№17 (709)

1 - 14 травня 2014 року

<http://www.vidomosti.info/>

Тема дня

Правда про концтабір у Луцьку

На кладовищі в'язнів колишнього табору для військовополонених, що на Гнідавській гірці у Луцьку, активісти Волинської обласної громадської організації «Сумління» встановили меморіальну дошку.

ТАЄМНИЦЯ ДВОХ ЗЛОЧИНІВ

Існування в Луцьку цього табору довго замовчували. Можливо, тому, що містився він у колишній тюрмі, в'язнів якої за наказом НКВС розстріляли 23 червня 1941 року. Пошуки слідів табору так чи інакше виводили б дослідників і на цей кричавий злочин.

Про табір у старій частині Луцька відкрито заговорили лише на початку 2000-х. Спершу — непрофесійні історики. Відомий волинський краєзнавець, в'язень, якому дивом удалося вижити в тому пеклі, Микола Куделя в своїх спогадах «Під мурами Луцької тюрми», що вийшли 2001-го у видавництві «Надтир'я», писав:

«26 червня 1941 року. Ранок. До Луцька гнали кілька сотень полонених червоноармійців — приєднали до них, двоє намагалися втекти — розстріляли. Женуть через Гнідавський міст до Луцької тюрми...»

Липень 1941-го. Згодом німці взагалі заборонили рідним відвідувати могили розстріляних, оскільки сама тюрма та прилеглі до неї будівлі були зайняті під табори військовополонених...

...До найбільшої могили, що на західному подвір'ї, німці не пустили нікого, так як там усе було заповнене людьми, які не хотіли воювати за Сталіна і внаслідок методичного обману вибрали... голодову смерть у торах Гітлера».

Бранців було дуже багато, тюрма не могла вмістити всіх. Тимчасовим прихистком для багатьох із них із перших чисел липня по серпень 1941-го став замок Любарта. Це засвідчив у своєму поясненні від 2 березня 1942 року «До Пана Посадника м. Луцька» тогочасний начальник пожежної охорони міста Олександр Вишневецький.

Ще одна будівля в цій частині облцентру, колишній колегіум єзуїтів, стала в'язницею для військовополонених. Та не надовго, бо вже в 1943-му в колишніх монастирських келях шукали порятунку утікачі з польських сіл. Як засвідчує книжка «Нариси історії Волинської обласної партійної організації» (Львів, 1981): «У «Шталагу-360» у Луцьку до червня 1942 року було розстріляно та померло від голоду і хвороб 10 530 військовополонених».

Ось ще один документ — паспорт до пам'ятника «Жертвам фашизму», встановленого 1975-го на так званій Гнідавській гірці, на противагу від колишньої Луцької тюрми березі річки Стир: «На другий день окупації Луцька фашисти почали масове знищення людей. У

Активіст ВОГО «Сумління» Геннадій Гулько біля пам'ятника замученим у концтаборі в'язням

районі вул. Марцинкевича (сучасна Гнідавська. — Авт.) гітлерівські окупанти створили табір для військовополонених. Там були нелюдські умови, в результаті чого щоденно помирало від голоду, катувань 40–50, а взимку 100–200 чоловік».

Але жодних посилань на джерела інформації автор довідки С. Леонт'єв не робить. Можна припустити, що першоджерелом була «Історія міст і сіл УРСР. Волинська область» (Київ, 1970). Але місце дислокації табору це видання не вказувало, так само, як й інші джерела радянської доби. Про причини такої секретності можна лише здогадуватися.

Спроби відшукати свідків, які могли б розповісти про табір, робили і волинські краєзнавці. Три роки тому автор цих рядків із керівниками Волинської обласної пошукової громадської організації «Сумління» Геннадієм Гульком та Ігорем Пасюком мали зустрітися з сином одного зі службовців адміністрації окупованого Луцька. Після кількарічних умовлянь той нарешті погодився поділитися спогадами. Але цей цінний свідок раптово помер буквально за кілька годин до призначеної зустрічі...

Значний внесок до дослідження теми зробив відомий волинський археолог Юрій Мазурик. Вивчаючи історію розстрілу в'язнів Луцької тюрми 23 червня 1941 року та розшукуючи їхні могили, Юрій Михайлович вийшов і на проблему табору військовополонених.

А поштовок до цього став випадок, що стався в листопаді 2007-го. На Гнідавській вулиці, неподалік пам'ятника «Жертвам фашизму», здійснювали земляні роботи і було відкрито невідому досі могилу військовополонених, де поховано 360 осіб. Проведені згодом додаткові

пошукові роботи допомогли знайти ще 11 братських захоронень.

ЇХНЮ ТРОЯНДУ ОПОВИВ КОЛЮЧИЙ ДРІТ

Несподіване продовження ця історія отримала навесні 2009 року, коли на території східного подвір'я колишньої Луцької тюрми шукали могили розстріляних тут енкавеевниками в'язнів. Так було виявлено ще одне масове захоронення колишніх військовополонених, усього 314 осіб. Проведені Юрієм Мазуриком та іншими краєзнавцями архівно-бібліографічні дослідження, опитування старожилів дали змогу з'ясувати, що місцем утримання військовополонених у Луцьку був табір «Шталаг-360», який розміщувався в колишній Луцькій тюрмі та прилеглих спорудах, а на перших порах — і в замку Любарта.

І ось нарешті 26 червня 2013-го, пригадайте, саме цього дня у 1941-му в місто пригнали першу колону радянських військовополонених, на одній зі стін колишньої Луцької тюрми відкрито меморіальну дошку. На ній зображення табірної сторожової вишки, троянди, що проростає з колючого дроту, і напис: «На цьому місці в роки Другої світової війни розміщувався нацистський табір «Шталаг-360», в якому впродовж осені 1941-го — весни 1942 року загинуло 10530 радянських військовополонених. Вічна їм пам'ять!».

На жаль, полонених багато десятиріч вважали зрадниками. Тому на місці, де розташовані братські могили, в яких покоїться прах приблизно чотирьох тисяч в'язнів концтабору, лише в 1975 році встановили скромний обеліск, на якому були викарбовані такі слова: «Жертвам фашизму від громадян Луцька». І

Пам'ятна дошка

жодної згадки про концтабір і мученицьку смерть понад десяти тисяч його бранців. До речі, досі невідомо, де покаяться тіла більшості жертв.

У ЛУЦЬКУ МАЄ БУТИ ЩЕ ОДИН МЕМОРІАЛ

Оскільки на кладовищі, де поховані його жертви, не було жодної згадки про «Шталаг №360», 11 квітня цього року на тому пам'ятнику,

що вже існує, врочисто було встановлено додаткову пам'ятну дошку з написом «Тут поховані радянські військовополонені, які загинули в нацистському таборі «Шталаг №360» упродовж осені 1941 — весни 1942 років. Вічна їм пам'ять!». Священники Української православної церкви провели молебень за упокій душ замучених фашистами воїнів.

У своєму виступі ініціатор увічнення пам'яті в'язнів «Шталагу-360» краєзнавець Геннадій Гулько зазначив, що військовополонених довго вважали зрадниками Батьківщини, їх ніби й не було на цьому світі. А доля бранців трагічна і варта нашої поваги.

З промовцем важко не погодитись. Адже на Волині підрозділи 5-ї армії генерала Потапова в перші дні війни боролися героїчно і багато в чому сприяли тому, що Київ гітлерівці захопили лише 20 вересня, а не на початку липня. І до того, як потрапити в полон, ці солдати встигли зробити свій внесок у майбутню перемогу. Були серед колишніх бранців і воїни протитанкової бригади генерала Москаленка, які в боях під Війницею, Затурцями, Торчином підбили десятки танків, і воїни 2-го Володимир-Волинського укріпрайону, які першими прийняли бій із ворогом у недобудованих дотах, і прикордонники.

До речі, вже відомі прізвища 115 червоноармійців, які загинули в «Шталазі-360». Тож, можливо, незабаром поруч із меморіальними плитами, що вже є, з'являться й інші, з іменами загиблих понад 70 років тому воїнів.

Активісти ВОГО «Сумління» порушують питання про надання кладовищу на вулиці Гнідавській статусу Меморіалу «Братські могили жертв нацистського табору для військовополонених «Шталаг №360» (1941–1942). Це стане ще одним кроком із відновлення історичної правди про трагічні події Другої світової. Залишається сподіватися на підтримку влади та громадських організацій у цій важливій справі.

Микола ЯКИМЕНКО,
Волинська область

Панахиду проводять священники УПЦ

Волинські депутати хочуть, щоб харчуванням дітей-чорнобильців опікувалася місцева влада

Депутати Волинської обласної Ради підтримали на сесії запит свого колеги Олега Чикиди про те, щоб право проводити державні конкурсні закупівлі послуг із організації харчування дітей, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, передали місцевій владі.

Олег Чикида наголосив, що сьогодні діти-чорнобильці позбавлені гарячого харчування. Пов'язано це з тим, що 3 березня цього року були призупинені тендерні процедури. Все через недобросовісних поставальників, які вигравали конкурс за минулої влади.

Нагадаємо, що торік у січні Мінсоцполітики віддало 13 компаніям підряди вартістю 439 млн грн на харчування дітей-чорнобильців. Із них 331 млн грн отримало п'ять компаній, зокрема ТОВ «Перша компанія Максимум» — 89 млн грн, яке зареєстроване у Василькові (Київська область) на киянина Павла Максимова, який відомий через фірму «Укропттрейд-ВС» — поставальника палива для Міноборони часів Михайла Єжеля.

Саме через цю фірму виникли проблеми з харчуванням дітей у Камінь-Каширському районі.

ТОВ «Перша компанія Максимум» відмовлялося брати цільне молоко у місцевих сільгоспвиробників, натомість завозило сухе. Ніякої критики не витримували і ціни: за кілограм м'яса платили 50–70 грн, масла — 82 грн, сиру — 71 грн, твердого сиру — 90 грн.

Зовсім інша ситуація була у Любешівському районі, де харчуванням дітей опікувалася місцева Любешівська райспоживспілка.

Це найбільш переконливий аргумент на користь того, щоб віддати організацію харчування дітей-чорнобильців місцевій владі.

У Генштабі виписали собі мільйонні премії за військові навчання «Весняна злива»

«Глава Департаменту фінансів Міноборони генерал-лейтенант Марко дав на підпис міністру оборони документ (із клопотанням начальника Генштабу), який той радісно підписав. На премії за навчання «Весняна злива» пішло 20 млн грн. Із них 971 тис. грн, Повітряним силам — 1 млн 717 тис. грн, по дрібницях перепало й оперативним командуванням. Зате Генштаб собі відірвав найжирніший шматок — 9 млн 640 тис. грн!» — написав у Facebook керівник Центру військово-

во-політичних досліджень Дмитро Тимчук.

Він також зазначив, що Генштаб і «пальцем не поворухнув» під час виведення військовослужбовців із Криму.

«Зараз на Сході наші військові якщо десь відкривають вогонь у порядку самооборони, так усупереч волі Генштабу, під відповідальність командирів на місцях. На самих навчаннях «Весняна злива» і літаки падали, і танки вибухали. Мобілізація, за яку відповідає саме Генштаб, перетворилася в сумний цирк», — підкреслив Тимчук.